

WŚRÓD NAS

Pismo Towarzystwa Przyjaciół Dzieci
Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego
w Szczecinie

Nr 4/23 (34) - Grudzień 2023 r.

ISSN 1643-3440

Narodowe Święto Niepodległości

"Kto ty jesteś? Polak mały ..." W dniu 10. listopada obchodziliśmy w naszym przedszkolu Święto Niepodległości. Z tej okazji wszystkie dzieci przyszły ubrane na galowo i uroczyście świętowały ten wyjątkowy dla Nas, Polaków dzień. Dzieci wykonały kotyliony w barwach ojczystych. Dumnie przyjmując właściwą postawę "na baczność", odśpiewały hymn Polski "Mazurek Dąbrowskiego". Nie zabrakło zabaw związanych z naszymi symbolami narodowymi, poznania zabytków dla wybranych miast. Głównym celem zajęć było kształtowanie miłości i przywiązania do kraju ojczystego, jego kultury i tradycji. Dzięki udziałowi w tego typu uroczystościach przedszkolaki od najmłodszych lat uczą się patriotyzmu, kształtują pozytywne postawy i uczucia patriotyczne.

Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy

XIX KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW TPD

W dniach 20–21 października 2023 r. odbył się XIX KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW TPD. Delegaci przybyli w gościnne mury Centrum Rehabilitacji, Edukacji i Opieki TPD „Helenów” w Warszawie. Na Zjeździe nasz Oddział godnie reprezentowali: Prezes Zachodniopomorskiego TPD Zygmunt Pyszkowski, Skarbnik Zarządu Dorota Malińska, Społeczna Rzecznik Praw Dziecka TPD Magdalena Wilk, Członek Zarządu Stefania Kwiatkowska-Ociepa oraz Redaktor Techniczny "Wśród Nas" Cezary Maruszak.

ciąg dalszy na str. 8.

Przemysław Wojciechowski (Kulczyk Foundation) oraz
Stefania Kwiatkowska-Ociepa i Dorota Malińska

Zachodniopomorskie
Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Nadchodząca Wigilia to nie tylko okres radości,
ale również zadumy nad tym, co minęło i nad tym, co nas czeka.
Dużo optymizmu i wiary w pogodne jutro.
Wszelkiej pomyślności w Nowym 2024 Roku
oraz spełnienia w życiu osobistym i zawodowym życzy:

Z. Pyszkowski
Zygmunt Pyszkowski
Prezes Zarządu TPD ZOR w Szczecinie

Szczecin, grudzień 2023 r.

Wizyta młodzieży z Bośni i Hercegowiny

W połowie roku mieliśmy zaszczyt gościć młodzież z zespołem Downa z Bośni i Hercegowiny. Była to wizyta pełna atrakcji, które na pewno na długo zostaną w pamięci naszych gości. Pięciodniowa wizyta integracyjna na Pomorzu Zachodnim sfinansowana została ze środków z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego.

Pierwszego dnia podopieczni zwiedzili między innymi Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Szczecinie. Następnie, Specjalistyczna Placówka TPD dla Dzieci i Młodzieży z Zespołem Downa

ciąg dalszy na str. 3.

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Zachodniopomorskiego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Tel. 665 294 901
e-mail: rzecznik@tpd.szczecin.pl

Opieka naprzemienna wróg, czy sprzymierzeniec dziecka?

*Dziecko ma prawo być sobą.
Ma prawo do popełniania błędów.
Ma prawo do własnego zdania.
Ma prawo do szacunku.
Nie ma dzieci – są ludzie.*

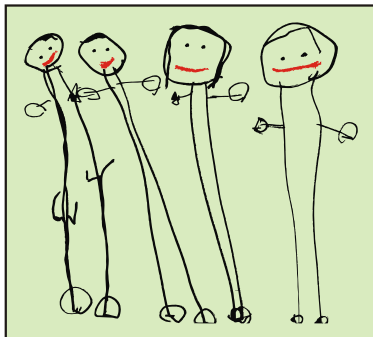
Janusz Korczak

W listopadzie obchodzimy międzynarodowy Dzień Praw Dziecka. Dla mnie osobiście to prawdziwe i bardzo ważne święto dziecka, czas kiedy wszyscy przypominają sobie o prawach najmłodszych. Ważne jest, abymy każdego dnia i w każdym aspekcie życia naszych pociech, pamiętali o ich prawach.

Tym razem, chciałabym skupić się na coraz bardziej powszechnej formie sprawowania władzy rodzicielskiej jaką jest opieka naprzemienna. Podczas spotkań z rodzicami będącymi w trakcie rozvodu spotykam się z tego typu formą opieki orzeczoną przez sąd, bądź deklarowaną przez samych rodziców. Czym jest opieka naprzemienna i czy jest dobrym rozwiązaniem w sytuacji i tak już kryzysowej, dla dziecka, jakim jest rozstanie rodziców? To trudne pytania, dlatego też szukam odpowiedzi sięgając do wielu źródeł oraz stanowisk specjalistów z zakresu prawa i psychologii. Aby odpowiedzieć sobie na te pytania warto jest wiedzieć, co na temat opieki nad dzieckiem mówią prawne ustalenia Konwencji o Prawach Dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka w I części, w rozdziale zatytułowanym: „Prawo do wychowania w rodzinie” art. 18 ustanowiono, że: "Państwa-Strony podejmują wszelkie możliwe starania dla pełnego uznania zasady, że oboje rodzice ponoszą wspólną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka. Jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka ma być przedmiotem ich największej troski."

To ważny zapis mówiący jednoznacznie o tym, kto ponosi odpowiedzialność za wychowanie dziecka. Ale czy zawsze jest respektowany? To kolejne pytanie, na które musi odpowiedzieć sobie każdy rodzic będący w trakcie rozvodu. Zanim zostanie podjęta decyzja o wspólnym sprawowaniu opieki nad dzieckiem warto poznać definicję opieki naprzemiennnej.

Zgodnie ze stanowiskiem prezentowanym w orzecznictwie, opieka naprzemienna związana jest ze wspólnym wykonywaniem przez oboje rodziców władzy rodzicielskiej i utrzymywaniem kontaktów z dzieckiem. Nie jest utożsamiana z obowiązkiem alimentacyjnym (art. 133 § 1 KRO), który jest niezależny od tego, czy danemu rodzicowi powierzona została władza rodzicielska nad dzieckiem, czy też nie. Nie można jej również utożsamiać z ustaleniem miejsca pobytu, czy zamieszkania dziecka u jednego z rodziców. Tym samym o opiece naprzemiennnej można mówić w sytuacji, gdy w wyroku czy postanowieniu sądu, dotyczącym władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, rozstrzygnięto o sposobie wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem, choćby nie zostało w niej użyte sformułowanie „opieka naprzemienna”. Uregulowanie kontaktów z dzieckiem (art. 113 i nast. KRO), choć nie jest zależne od powierzenia władzy rodzicielskiej, w przypadku opieki naprzemiennnej jest formą jej powierzenia i ich częstotliwość ma wpływ na ustalenie, czy opieka rodzica nad dzieckiem spełnia wymogi pieczy naprzemiennnej. Podsumowując, z opieką naprzemienną mamy do czynienia w sytuacji wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem przez oboje rodziców, co winno wynikać z orzeczenia sądu (wyrok WSA w Poznaniu z 21.3.2019 r., II SA/Po 1059/18, Legalis).

Zalety i wady opieki naprzemiennnej.

Opinie specjalistów są tu podzielone. Jeśli dziecko mieszka z jednym rodzicem, a z drugim widuje się "od czasu do czasu", siłą rzeczy nie będzie z tym drugim tak związane emocjonalnie. Z drugiej jednak strony ma jeden dom z jednym, czytelnym zestawem reguł, a to w przypadku wychowania dziecka jest bardzo ważne. Zastanawiając się nad wadami i zaletami opieki naprzemiennnej, trzeba pamiętać o tym, że rozstanie rodziców jest trudnym doświadczeniem dla dorosłych, a co dopiero dla dzieci. W badaniach Holmesa i Rahe'a (słynne badania stresu wykonane przez dwóch psychiatrów w 1967 roku) wykazano, że znajduje się on na drugim miejscu wśród 43 najbardziej stresujących wydarzeń, które mogą zdarzyć się człowiekowi w życiu, zaraz po śmierci małżonka lub partnera – mówi Elżbieta Grabarczyk, psycholożka, specjalistka psychoterapii uzależnień, mediatorka z Pracowni Pomocy Psychologicznej "Salamandra" w Warszawie. Tymczasem dzieci nie dysponują jeszcze takimi mechanizmami obronnymi, które pomagają osobom dorosłym radzić sobie z trudnymi doświadczeniami, będą się one u nich dopiero wykształcać w miarę rozwoju. Rozwód zakłóca porządek dziecięcego świata, podważa poczucie bezpieczeństwa i

Współczesna misja Towarzystwa Przyjaciół Dzieci

Fot. Archiwum

Zygmunt Pyszkowski - prezes Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Szczecinie, wice-prezes Zarządu Głównego TPD w Warszawie.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci to organizacja z długą historią. Niedawno obchodziliśmy jej stulecie. Dlaczego jesteśmy wciąż potrzebni? Jak to się dzieje, że przetrwaliśmy tyle lat, choć w tym czasie rodziło się i umierało wiele podobnych inicjatyw? W czym tkwi fenomen naszej organizacji? Odpowiedzi należy szukać przede wszystkim w ludziach. To oni od ponad stu lat tworzą atmosferę przyjazną dziecku. Zarówno prekursorzy jak i współcześni działacze to ludzie z pasją, żyjący ideą, mający na celu przede wszystkim dobro dziecka. Założenia statutowe od stu lat są takie same. Zmieniali się ludzie i zmieniały się okoliczności, a także potrzeby dzieci. Sukces i potrzeba istnienia TPD tkwi w naszej kreatywności. Na przestrzeni wieku potrafiliśmy dostosować naszą działalność do aktualnych problemów z jakimi borykają się dzieci i ich rodzice. Początki działalności to przede wszystkim walka z niedożywieniem, zaniedbaniami społecznymi oraz kalectwem. W okresie powojennym nadrzędnym celem tworzącej się Polski było stworzenie sieci szkół oraz przedszkoli. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci odegrało znaczącą rolę w tymże procesie.

Jaki cele przyswiecają nam dziś? Współczesne dzieci raczej nie są niedożywione, choć często głodne, powszechny obowiązek szkolny sprawił, że nie ma dzieci zaniedbanych edukacyjnie, choć nadal są dzieci z deficytami, wymagające pracy indywidualnej, szeroki dostęp do darmowego leczenia wyeliminował kalectwa wynikające z zaniedbań.

Współczesne dzieci i ich rodzice borykają się dziś z innymi problemami. Są to problemy wynikające najczęściej z ogromnego postępu cywilizacyjnego, jakim jest szeroki dostęp do internetu i związane z tym zagrożenia. Problemem dzisiejszych czasów jest również wyuczona bezradność, uzależnienia oraz sieroctwo społeczne. Aby sprostać tym wyzwaniom musimy ewoluować, zmieniać metody i techniki pracy. Wiemy już, że aby pomóc

dziecku najpierw należy wesprzeć rodzinę. Wiemy, że rodzina biologiczna jest najlepszym miejscem dla prawidłowego rozwoju młodego człowieka jednak, aby tak było rodzina musi być zdrowa. Od wielu lat naszą misją jest wspieranie rodzin biologicznych w ich prawidłowym funkcjonowaniu. Pracujemy z rodzinami nad powrotami dzieci z pieczy zastępczej bądź instytucjonalnej, tworzymy grupy wsparcia, umożliwiamy dostęp do wsparcia specjalistycznego, a całość zadań spinamy funkcją pedagoga rodzinnego. Prowadzimy specjalistyczne placówki wsparcia dziennego oraz zapewniamy dzieciom zwłaszcza z wiejskich środowisk miejsca w żłobkach i przedszkolach. Przy pomocy środków unijnych tworzymy i wdrażamy w życie nowatorskie projekty społeczne. Przed nami kolejne lata pracy. Obiecujemy, że dopóki nasza działalność będzie jakimkolwiek dziecku potrzebna, nie spoczniemy na laurach.

www.tpd.szczecin.pl

PODARUJ 1,5% PODATKU
KRS 0000133561

11.11 w Suchanówku

Późnym wieczorem, 11 listopada, wzięliśmy udział w pięknej akcji pt. "Światło Pamięci Niezwyciężonym". Na cmentarzu w Suchaniu czekał na nas młody człowiek, pasjonat historii, lokalny społecznik Paweł Kreczko. W niesamowity sposób opowiadał nam o losach wyjątkowych ludzi, pochowanych na tym cmentarzu, którzy zasłużyli się w kartach historii. Poznaliśmy niezwykle losy osób, które brały udział w bitwach oraz jeńców wojennych. Tak przeprowadzona i opowiedziana historia zrobiła ogromne wrażenie na naszych wychowankach.

Anna Podolak, Kierownik-Wychowawca
Placówka TPD Suchanówko

Wizyta młodzieży z Bośni i Hercegowiny

ciąg dalszy ze str. 1.

"Iskierka", ciepło przyjęła grupę, przeprowadzając z nią zajęcia artystyczne i wiele innych.

Drugiego dnia, zaraz po zakwaterowaniu w ośrodku w Mielnie, grupa poznała morskie atrakcje naszego regionu, takie jak panorama Mielna, pomnik Morsa, Kanał Jamneński i wiele innych. Zwieńczeniem atrakcji było ognisko z kiełbaskami.

Trzeci dzień również był pełen wrażeń. Podczas wycieczki, pod kierunkiem przewodnika zapewnionego przez Polską Żeglugę Morską, grupa miała okazję podziwiać niezwykle miejsca Szczecina, m.in.. Filharmonię im. Mieczysława Karłowicza, Wały Chrobrego czy imponujący Zamek Książąt Pomorskich. Ponadto grupa wykazała się artystycznie, biorąc udział w warsztatach kreatywno-plastycznych w Centrum Inicjatyw Rodziny w Szczecinie, otrzymując na sam koniec certyfikaty. Wspaniałym zwieńczeniem dnia była wizyta w Pałacu Młodzieży, gdzie odbyły się wspólne zajęcia

podopiecznego i opowiedział, na czym polega jego praca i zadania. Młodzież miała również możliwość zapoznania się ze sprzętem policyjnym. Pod koniec dnia wszyscy udali się do Morskiego Centrum Nauki, aby zobaczyć fascynujące wystawy i interaktywne ekspozycje.

Piątek był ostatnim dniem pobytu naszych gości. Odbyła się wówczas projekcja filmu "Some New Broadway", opowiadającym o losach sześciu osób z zespołem Downa w Bośni i Hercegowinie, które pokonują liczne przeszkody.

Za odwiedziny na Pomorzu Zachodnim podziękował p. Przemysław Włosek, Sekretarz Województwa, Prezes Zachodniopomorskiego TPD Zygmunta Pyszkowski oraz Przewodnicząca Koła Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa TPD p. Marzanna Kuszyńska. Za fantastyczne przyjęcie młodzieży podziękowała Ambasador Bośni i Hercegowiny w Warszawie p. Koviļjka Špirić oraz konsul Honorowy Bośni i Hercegowiny w Szczecinie p. Julia Sienkiewicz. Pani Ambasador otrzymała od Zachodniopomorskiego TPD tytuł Ambasadora Dzieci, za międzynarodową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych. Akcentem wieńczącym wizytę naszych gości było ognisko w miejscowości Drogogradz, realizowane przez p. Marcina Kaźmierczaka z Fundacji Safer.

Angelika Muchowska, Rzecznik Prasowa
TPD Oddział Zachodniopomorski, Szczecin

muzyczno-teatralne, które były kolejnym spotkaniem z Kołem Rodziców i Przyjaciół Dzieci z Zespołem Downa TPD. Czwartego dnia podopieczni odwiedzili Wojewódzką Komendę Policji w Szczecinie. Grupa poznała opiekuna z psem służbowym, który przedstawił odwiedzającym swojego

Wyprawa „Iskierek” do MCN w Szczecinie

Podczas Wyprawy Eksperymentalnej, wychowankowie Placówki Specjalistycznej dla Dzieci i Młodzieży z Zespołem Downa TPD wybrali się do Morskiego Centrum Nauki w Szczecinie, w którym czekało na nich mnóstwo atrakcji. W tym ponad 200 multimedialnych i oryginalnych ekspozycji związanych z wodą i morzem. Uczestnicy mieli okazję obejrzeć 5 wystaw tematycznych, na których, dzięki interaktywnym, samoobsługowym ekspozycjom, mogli samodzielnie przeprowadzać doświadczenia, mogli również poznać i doświadczyć, czym jest morski żywioł. Czas na zabawie i różnego rodzaju doświadczeniach w MCN upłynął bardzo szybko, a wizyta dostarczyła wszystkim wiele radości, ekscytacji oraz dobrej zabawy.

Gabriela Chmielewska, Terapeuta
Placówka Specjalistyczna TPD "Iskierka"
dla Dzieci i Młodzieży z Zespołem Downa
Szczecin, ul. Parkowa 64

„Grać w Zespole Downa”
Projekt realizowany w okresie 1.04.2023 r. - 31.03.2024 r.
Projekt dofinansowany z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadania zleconego „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych”.
Projekt realizuje: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ZOR w Szczecinie - www.tpd.szczecin.pl
Projekt realizowany jest zgodnie z zasadami: równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju i zasady równości szans kobiet i mężczyzn.

Warsztaty Pszczelarskie

"Ratuj pszczoły-zasiej nasiono!" Pod koniec października odbyły się Warsztaty Pszczelarskie, na których dzieci miały okazję z bliska zobaczyć ul oraz prawdziwe pszczoły. Przedszkolaki dowiedziały się wielu ciekawych informacji o życiu pszczoł. Nasi wychowankowie wykonali własną świeczkę z wosku pszczelego oraz otrzymały okolicznościowe dyplomy i słóczek pysznego miodu. Pamiętajcie: "Pszczoły to nasi mali przyjaciele".

Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy

Bal w Suchanówku

Pod koniec października odbyła się w naszej placówce impreza nie na żarty. Podopieczni przenieśli się w świat duchów, stworów i upiórów. Były tańce, hulańce i swawole. Tego dnia gościliśmy również podopiecznych z Placówki TPD z Tarnowa. Strasznie wesoło się bawiliśmy przy hucznej muzyce.

Anna Podolak, Kierownik, Wychowawca
Placówka TPD Suchanówko, gm. Suchań

Warsztaty Kulinarne "Kusi nas sushi"

Kolejnym przystankiem w naszej kulinarnej podróży, w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego Nr 2 TPD w Świnoujściu, była Japonia. Warsztaty Kulinarne "Kusi nas sushi" rozpoczęliśmy od zapoznania się z niezwykłą kulturą tego kraju: świat samurajów i gejsz, ikebany - sztuki układania kwiatów, origami, ceremoniał parzenia herbaty oraz mangi.

Tak przygotowani przystąpiliśmy do samodzielnego kręcenia rołek sushi z użyciem tradycyjnych produktów kuchni japońskiej, takich jak: wasabi czy marynowany imbir. Na specjalnie udekorowanym stole zawitaly stworzone przez nas: hosomaki, futomaki, uramaki i temaki. Sztuka tworzenia sushi okazała się trudna i wymagająca, tym bardziej wszyscy byli dumni i usatysfakcjonowani ze swoich potraw. W kolejnym tygodniu poświęconym kuchni japońskiej było już prościej, bo udaliśmy się do Restauracji "Koku Sushi". Tam prawdziwi mistrzowie przygotowali

dla nas bogaty zestaw dań i pozwolili nam odpłynąć "statkiem Sushi" do pachnącej shiso Japonii. W ten sposób zaliczyliśmy kolejny kraj w ramach realizowanego przez nas projektu "Świata smaki poznają dzieciaki". Przed nami kolejne kulinarne podróże. Czekają na nas jeszcze: Włoskie smaki, Ameryka dzika oraz Czar orientu.

Marlena Więckowska,
Placówka Specjalistyczna TPD nr 2, Świnoujście

www.tpd.szczecin.pl

PODARUJ 1,5% PODATKU

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Zachodniopomorski Oddział Regionalny

KRS 0000133561 1,5%

Światowy Dzień Zwierząt w Chomętowie

4 października obchodziliśmy w naszym przedszkolu Dzień Zwierząt. Podczas obchodów tego ważnego święta młodsze przedszkolaki poznały gatunki różnych zwierząt a starsze je utrwaliły. Teraz dzieci wiedzą już gdzie mieszkają i czym się żywią zwierzątka, które wymieniały podczas zabawy. Nie mogło też zabraknąć zagadek z odgłosami zwierząt, które nasze pociechy odgadły bezproblemowo. Tego dnia dzieci przyszły do

przedszkola przebrane za zwierzątka. W tle naszych zabaw słychać było piosenki właśnie o nich. Domownikiem naszego przedszkola został chomik, o którego wszyscy będziemy dbali i się nim opiekowali. Każdy przedszkolak, w tym dniu, otrzymał dyplom, który potwierdza uczestnictwo w zajęciach z okazji Światowego Dnia Zwierząt.

Edyta Rogowska, Malwina Paprzycka - Wychowawcy
Niepubliczne Przedszkole Stoneczko TPD w Chomętowie

„One są wśród nas” - Poradnik dla pedagogów i opiekunów

Bezpieczne relacje w sieci. Odcinek 12

W dobie rozwoju technologii, portali społecznościowych i całych społeczności online warto pochylić się chwilę nad aspektami bezpieczeństwa w relacjach online, również w kontekście onlinowych idoli – zarówno dzieci i młodzieży, jak i naszych – dorosłych.

Jestem pewna, że większość z nas obserwuje różne profile na portalach społecznościowych – związane z rozwojem, wiedzą, pasjami, hobby. Internet pełen jest treści ciekawych, wartościowych i mądrych. Jednocześnie pełen jest przemocy, kłamstwa, wykorzystywania, nakłaniania do niebezpiecznych zachowań. Pamiętając o tych dwóch, różnych obliczach sieci – z jednej strony nie możemy demonizować Internetu i zabraniać dzieciom i młodzieży z niego korzystać, z drugiej zaś – musimy mówić o zagrożeniach i zasadach bezpiecznych relacji w sieci.

Oglądając różnych influencerów powoli stają się oni dla nas idolami – chcemy zachowywać się tak jak oni, myśleć tak jak oni, ubierać się tak jak oni, słuchać podobnej muzyki, wzorować się na nich – być jak oni. Szczególnie, gdy mówimy o Młodych Ludziach – naturalne zmiany rozwojowe sprawiają, że okres adolescencji jest okresem szukania siebie, tworzenia swojej tożsamości, próbowania siebie w różnych obszarach, testowania granic – tak ważne jest krytyczne podejście do treści znajdujących w Internecie.

Warto rozmawiać z dziećmi na temat tego: kogo oglądają, co jest w tej osobie tak wartościowe, ciekawe, interesujące. Co daje młodemu człowiekowi obserwowanie akurat tych osób? Może jest coś w narracji tej osoby, co mu się nie podoba? Uczmy nasze dzieci myślenia krytycznego, sprawdzania informacji w kilku źródłach. Pokazujmy, że każdy z nas pokazuje w Internecie dokładnie tyle (i dokładnie to) co chce – nie jest to o całości życia, a o tym kawałku, którym ktoś chce się dzielić. Ważne, by pamiętać, że motywacją do tego dzielenia się może być naprawdę wszystko – od chęci dzielenia się wiedzą i umiejętnościami, przez zarabianie pieniędzy, po wyszukiwanie osób łaknących relacji, uwagi czy zrozumienia i

wykorzystywanie ich np. wyłudając pieniądze, namawiając do niebezpiecznych zachowań, aranżowania spotkań, które mogą zakończyć się przestępstwem np. na tle seksualnym.

Pamiętajmy, że influencerzy, nasi idole – to też tylko ludzie. Są takie aspekty, które możemy w nich podziwiać i takie, z którymi nie chcemy się zgadzać. I to jest okej. Zarówno w relacjach w rzeczywistym świecie, jak i w relacjach w sieci, ogromnie istotne jest przytomne obserwowanie jak nam jest w danej relacji. Może czuję się wykorzystana? Może osaczona? Czy ktoś prosi mnie o coś, co przekroczy moje granice? Jeśli tak – powinna zapalić się nam czerwona lampka. To, że ktoś jest fajny, to, że go podziwiam, to, że cenię jego pracę nie oznacza wcale, że osoba ta ma prawo prosić mnie o cokolwiek, co byłoby wbrew mojej woli, wbrew moim wartościom, wbrew mnie. Bywa tak, że osoby znaczące dla nas, też idole z portali społecznościowych, wykorzystują swoją rangę, rodzaj władzy jaką mają nad nami, by manipulować i osiągać swoje cele. Przypominajmy dzieciom, że tak naprawdę nigdy nie wiemy kto stoi po drugiej stronie – bo nawet jeśli pokazuje on swoje życie, pokazuje nam tylko tyle, ile chce żebyśmy widzieli. A to zawsze jest tylko kawałek historii.

Dawajmy przestrzeń Młodym Ludziom, by chcieli mówić nam o tym, gdy w ich relacji online dzieje się cokolwiek, co wzbudza ich wątpliwości. Do tego potrzebne jest zaufanie i relacja z dzieckiem, którą budujemy od pierwszych chwil bycia razem. Gdy Młody Człowiek zwraca się do nas o pomoc, pamiętajmy, by być wsparciem i dobrym słuchaczem, a nie mądrzącym się, wiedzącym lepiej i oceniającym krytykiem. Interesujmy się tym, co i kogo słuchają nasze dzieci, a także uczmy ich krytycznego podejścia do internetowych treści. Jednocześnie nie diabolizujmy nowych technologii – pamiętajmy, że dają one zarówno nam jak i Młodym Ludziom wiele dobrego.

Małgorzata Gola-Chmielewska,
psycholog, psychoterapeuta
Centrum Wspierania Dziecka i Rodziny TPD ZOR

Dzień drzewa

10 października obchodziliśmy w naszym przedszkolu "Dzień drzewa". Dzień zaczęliśmy od zabawy "Co słychać w lesie", która rozweseliła całą naszą gromadkę. Przedszkolaki poznały gatunki drzew, których szukaliśmy na spacerze i wszystkie udało nam się odnaleźć. Na zakończenie tego dnia każdy przedszkolak wykonał swoje własne jesienne drzewo.

Edyta Rogowska, Wychowawca
Niepubliczne Przedszkole Słoneczko TPD w Chomętowie

Wystawa Międzynarodowej Sztuki Współczesnej

Nasze miasto to nieskończona ilość atrakcji i ciekawych miejsc do zwiedzania. Tym razem podopieczni Specjalistycznej Placówki Wspierania Dzieńnego Nr 2 TPD w Świnoujściu udali się na Wystawę Międzynarodowej Sztuki Współczesnej w bunkrze Fortu Zachodniego. Tytuł wystawy to "Ślady przyszłości". Mogliśmy podziwiać prace artystów zarówno świnoujskich jak i zagranicznych, którzy zaprezentowali: malarstwo, instalacje, grafiki, rzeźby oraz działania performatywne.

W tych trudnych czasach sztuka przekazuje głębokie treści humanitarne, które są nam teraz tak bardzo potrzebne. Nasza młodzież była zaskoczona, chętnie podjęła ożywione rozmowy na temat tego, co mieli okazję zobaczyć i jak każdy zrozumiał przekaz tej niecodziennej wystawy.

Marlena Więckowska,
Placówka Specjalistyczna TPD nr 2, Świnoujście

Pasowanie na przedszkolaka

Dnia 24 listopada, w naszym przedszkolu odbyła się uroczystość "Pasowania na przedszkolaka". Bohaterami były nasze dzieci. W uroczystości wzięli udział zaproszeni rodzice oraz goście. Uroczystość rozpoczęła się przywitaniem gości. Następnie dzieci zaprezentowały program artystyczny, który wzbudził zachwyt gości. Występując przed tak wielką publicznością dzieci wykazywały się nie tylko swoimi umiejętnościami, ale również wielką

odwagą. "Żabki" pięknie recytowały wiersze, śpiewały piosenki i tańczyły. Punktem kulminacyjnym było pasowanie poprzez położenie kredki na ramieniu każdego dziecka. Na pamiątkę tego ważnego dnia dzieci otrzymały dyplomy oraz upominki. Po zakończeniu części oficjalnej dzieci pozowały z rodzicami i gośćmi do pamiątkowego zdjęcia. Dziękujemy rodzicom w zaangażowanie się w przygotowaniu tej ważnej uroczystości.

Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy

Jesienne inspiracje

Jesienne inspiracje w Placówce Wsparcia Dziennego TPD w Suchanówku. Las zamknięty w słoiczku. Miniaturowa kompozycja z ziemi, piasku, kory, mchu, kamyczków i roślin wyłożona w niewielkim słoiczku tworzy piękną dekorację.

Anna Podolak, Kierownik, Wychowawca
Placówka TPD Suchanówko, gm. Suchań

Dzień Ziemiaka 2023

Dzięki gościnności p. sołtys z Tarnowa, Dzień Ziemiaka odbył się na placu rekreacyjnym u naszych sąsiadów. Była to kolejna fajna okazja do integracji z tamtejszymi dziećmi i młodzieżą. Wspólnymi siłami zorganizowaliśmy wyjątkowy dzień dla wszystkich dzieci. Mimo padającego deszczu atmosfera była bardzo gorąca. Na każdego uczestnika czekał słodko-słony poczęstunek, upieczona kielbaska i oczywiście przepyszne ziemniaczki.

Zawody sportowe przyniosły niemałe emocje, a przeciąganie liny z paniami sołtys to już była istna walka. Nikt nie odpuszczał pragnąc wygrać. Duch rywalizacji był bardzo odczuwalny. Zmęczeniu, przemoczeni, ale w wyśmienitych humorach uczuliśmy dzień tego smakowitego warzywa jakim jest ziemniak.

Anna Podolak, Kierownik, Wychowawca, Pedagog Rodzinny
Wioletta Golec-Żukowska, Wychowawca
Placówka Wsparcia Dziennego TPD Tarnowo

Dzień Przedszkolaka w Chomętowie

Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka obchodzimy pod koniec września. Święto naszych milusińskich uczuliśmy również w naszym przedszkolu. W tym dniu zabawom i tańcom nie było końca. Do naszego przedszkola zawitały przemiłe panie z Trzebiatowskiego Ośrodka Kultury: Karolina i Liudmyła, aby świętować razem z nami. Na zakończenie, tego bardzo ważnego święta dla przedszkolaków, dzięki uprzejmości sołtysa Wojciecha Sierocińskiego, dzieciaczki zjadły się przesłodką watą cukrową, aby jeszcze bardziej umilić ten dzień.

Edyta Rogowska, Malwina Paprzycka, Wychowawcy
Niepubliczne Przedszkole TPD "Słoneczko" w Chomętowie

Modelarstwo jako forma terapii

Rys historyczny.

Pierwsze modele kartonowe pojawiły się na długo przed II wojną światową. Początkowo miały formę prostych wycinanek dla dzieci i przedstawiały bardzo uproszczone sylwetki żołnierzy, okrętów lub samolotów. Ich głównym zadaniem była popularyzacja treści propagandowych. Po II wojnie światowej gałąź produkcji zabawek politechnicznych okazała się szczególnie podatna dla modeli papierowych. Niedrogie, mogące nosić wartość propagandową, stosunkowo łatwe do oceniania, a wreszcie nie wymagające wówczas do ich produkcji nowoczesnych technologii. I tak na rynek trafiły pierwsze "Misie", "Małe Modelarze" i inne, okazjonalne wydawnictwa. Czasami zdarzało się przemycanie tematów zakamulowanych przez autorów opracowań (np. nie do pomyślenia było wydanie samolotu Messerschmitt 109 w barwach niemieckich, ale można było już wydać samolot czeskiej marki AVIA, bo cenzorzy się na tym nie znali i nie wiedzieli, że to ten sam samolot). Wolność gospodarcza początku lat 90. XX w. pozwoliła na powstanie sporej ilości nowych wydawnictw modeli kartonowych. I tym sposobem wykształciło się Polskie Modelarstwo Kartonowe - coś, z czego możemy być dumni na całym świecie! W sukces modelarzem kartonowym przyszły najnowsze zdobycze techniki poligraficznej, chemii (kleje, farby, itp.), elektroniki (komputery, drukarki, internet). Co roku ukazuje się drukiem kilkaset nowych modeli, wiele można także pobrać bezpłatnie z internetu i wydrukować na domowej drukarce. Coraz popularniejsze stało się samodzielne opracowywanie modeli marzeń, których jeszcze nikt nie wydał.

Jak zainteresować dziecko.

W obecnych czasach popularne jest, że dziecko spędza zbyt dużo czasu przy telewizji, komputerze czy smartfonie. Rodzice martwią się, że ich głównym zainteresowaniem jest przeglądanie internetu i granie w gry. Często jednak nie dają oni dobrego przykładu, robią dokładnie to samo. Należy się więc zastanowić, czy istnieje jakaś pasja, która może połączyć oba pokolenia. Oczywiście, takim hobby zdecydowanie może być modelarstwo!

Na początku każdy musi zorientować się, czym w rzeczywistości mogłoby się interesować jego dziecko. Ze względu na dużą ilość modeli, każdemu może przypaść do gustu coś innego. Miłośnicy motoryzacji zainteresowani będą modelami samochodów i motocykli. Wielbiciele militariów będą spoglądać w kierunku pojazdów bitewnych i modeli latających. Osoby zainteresowane odzwierciedlaniem rzeczywistości będą mogły spróbować swoich sił w makietach. Im lepiej trafimy w gust dziecka, tym mamy większą szansę, że rozwinię się z tego ogromna pasja do modelarstwa. W następnym kroku, należy dobrać stopień zaawansowania modelu do umiejętności dziecka. Na początku przygody z modelarstwem dobrze jest rozpocząć od prostych modeli. Warto włożyć trochę wysiłku, aby zdecydować się na pierwszy model i rozpocząć przygodę z modelarstwem.

Korzyści ze wspólnego hobby.

Korzyści płynących z modelarstwa jest wiele. Przede wszystkim jest to dobra zabawa, która pozwala na doskonalenie zdolności manualnych, wymagających precyzji, cierpliwości i rzetelności. Modelarstwo, bez względu na jego rodzaj uczy cierpliwości, wyciszenia i uspokojenia, a także precyzyjnego wykonywania danych czynności. Modelarstwo rozwija także wiedzę na temat historii i techniki oraz rozwija wyobraźnię przestrzenną. Dzieciom, które mają problemy ze skupieniem się, sklejanie kolejnych elementów modelu pozwala się wyciszyć i odprężyć. W modelarstwie dość łatwo jest wskazać sobie kolejne "małe kroki" dzięki czemu nawet po niedługim czasie możemy osiągnąć sukces.

Jest to również doskonały sposób na wspólne spędzanie czasu z dziećmi, gdyż wspólna praca nad modelem wypełnia wolny czas oraz zacieśnia więzi rodzinne. Dodatkowo modelarstwo wzmacnia poczucie przynależności do grupy (fora, spotkania, konkursy), pozwala pochwalić się dziecku swoim rówieśnikom oraz umacnia wiarę w siebie i swoje umiejętności.

W Placówce TPD „Delfinki” na szczecińskich Pomorzanych, w każdą sobotę, odbywają się Zajęcia Modelarskie.

Czarek Maruszak, Wychowawca, Instruktor modelarstwa
Placówka TPD „Delfinki”, Szczecin, ul. 9 Maja 17
na podstawie: Jan Kołodziej „Modelarskie ABC”

Świętujemy Dzień Jabłka

Wszyscy jabłka chętnie jemy i Dzień Jabłka świętujemy! Czy zielone, czy czerwone, czy okrągłe, czy pachnące jabłko jako przekąska jest niezwykle sycące. Był to wyjątkowy dzień, trochę inny niż zwykle. Dzieci miały okazję poznać jabłka i ich odmiany. Ponadto wzbogaciły swoją wiedzę z zakresu walorów zdrowotnych tych smacznych owoców, a także poznały możliwości przetwarzania jabłek na: przeciery, kompoty, musy itp. Dzieci dowiedziały się także, że przed jedzeniem jabłek, należy je umyć oraz że można je również obrać ze skórki.

Wszystkie zabawy tego dnia dominowały pod znakiem jabłka. Były zagadki i działania matematyczne. Dzieci świetnie poradziły sobie z przeliczaniem oraz porównywaniem. Miały okazję wykonać swoje jabłko. Wiele emocji dostarczyły dzieciom konkurencje zręcznościowe i ćwiczenia ruchowe. Podsumowanie dnia było wyjątkowe, smakowanie jabłek z różnych odmian, opowiadanie o ich smakach. Na koniec, pod okiem pań, dzieci przygotowały pyszną szarlotkę dla siebie i rodziców.

Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy

XIX KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW TPD

ciąg dalszy ze str. 1.

Natomiast z Oddziału Okręgowego w Koszalinie przybyli: Henryk Zabrocki Prezes OO w Koszalinie, Bartosz Zabrocki Wiceprezes TPD ZOR, Robert Lepa i Piotr Pawłowski członkowie Prezydium TPD ZOR w Szczecinie.

Zjazd w głosowaniu jawnym udzielił absolutorium Zarządowi Głównemu TPD za kadencję 2019-2022. Była to ostatnia kadencja pod przywództwem Prezesa Wiesława Kołaka, który pełnił tę funkcję nieprzerwanie od 20 lat.

Przemawia Prezes Wiesław Kołak

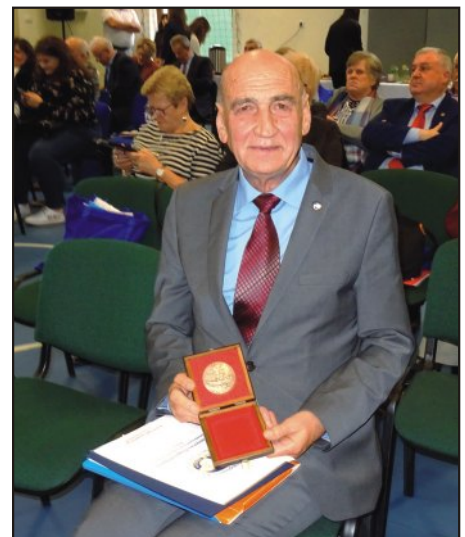
Wiesław Kołak przez wszystkie te lata był Prezesem, który w swoim działaniu kierował się dobrem dziecka w szczególności ubożego, chorego i niepełnosprawnego. Inspirował do tworzenia kół przyjaciół dzieci, stworzył sieć środowiskowych ognisk wychowawczych, placówek dla osób z niepełnosprawnościami, rozwijał rzecznictwo praw dziecka. W czasie kilku kadencji Prezesa Kołaka nastąpiła rozbudowa i rozszerzenie działalności zarówno Centrum TPD Helenów jak i Integracyjnego Centrum Opieki Wychowania i Terapii w Serocku, a ośrodek wypoczynkowy w Jastrzębiej Gorze stał się bardzo atrakcyjnym miejscem wypoczynku podopiecznych TPD. W swojej działalności zawsze kierował się otwartością i wrażliwością na problemy innych, służąc pomocą i wsparciem oddziałom TPD, które przeżywały trudności.

Podczas Zjazdu został wybrany nowy Zarząd Główny Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, w tym nowy Prezes Zarządu Głównego TPD na kadencję 2023-2026, którym został **Grzegorz Piestrak**. Do tej pory, od blisko 15 lat związany z TPD, pełnił przez ten czas wiele istotnych funkcji, w tym: Prezesa Oddziału Regionalnego TPD w Rzeszowie oraz, w ostatnich 4 latach, Wiceprezesa Zarządu Głównego TPD. To zaangażowany i wybitny działacz, w swojej dotychczasowej pracy wykazywał się ogromną troską o wysoki poziom pracy Prezydium, szczególnie w zakresie działalności finansowo-gospodarczej zarządów ogniw terenowych i placówek prowadzonych przez biuro Zarządu Głównego TPD. Jego postawę cechuje bezinteresowność, a także gotowość współdziałania i pomocy w rozwiązywaniu trudnych spraw kadrowych, finansowych i organizacyjnych, jakie pojawiają się w działalności placówki i ogniw TPD.

Prezesa Grzegorza Piestraka, w Prezydium Zarządu Głównego TPD wspierać będą: Monika Jagodzińska – Wiceprezeska, Zygmunt Pyszkowski – Wiceprezes, Jan Waligóra – Skarbnik,

Jolanta Szklarska – Sekretarz Generalna oraz Wiesław Kołak, Prof. Stanisław Leszek Stadniczeńko, Zygmunt Nowaczyk, Bartłomiej Domagała, Józef Bogdaszewski i Mirosław Kędziński – Członkowie Prezydium Zarządu Głównego TPD.

Z. Pyszkowski z Medalem 100-lecia Helenowa

W tym miejscu gratulujemy naszemu Prezesowi, Zygmunutowi Pyszkowskiemu, który kontynuuje swoją rolę na stanowisku Wiceprezesa Zarządu Głównego TPD. Zapytany o wrażenia minionych dni, odpowiedział: "Zawsze dobrze spotkać się w szerszym gronie, aby wymienić się doświadczeniem i poglądami dotyczącymi planów i kierunków rozwoju Towarzystwa Przyjaciół Dzieci. Jesteśmy organizacją, która działa na rzecz dziecka i szczęśliwej rodziny od ponad 100 lat. Trzeba szanować tradycję, dokumentować ważne wydarzenia i dbać o historię, ale musimy również rozwijać się i wkraczać szturmem do świata nowych technologii. Przed nami dużo wyzwań, jednak wierzę, że nowy Zarząd, na czele z nowym Prezesem, poprowadzi naszą organizację do dalszego owocnego i technologicznego rozwoju."

D. Malińska, S. Kwiatkowska-Ociepa, Z. Pyszkowski, prof. T. Arciszewski, W. Kołak

XIX KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW TPD

Zjazd był także okazją do podziękowania i wręczenia odznaczeń osobom i instytucjom szczególnie zasłużonym i wspierającym działalność Towarzystwa.

GODNOŚCIĄ Przyjaciela Dziecka za szczególne zasługi dla rozwoju naszego Stowarzyszenia zostali uhonorowani: Krystyna Chowańska, Jan Szymański, Anna Fabrowska, Ewa Patla, **Dorota Malińska**, Marzena Litwinek oraz prof. Tomasz Arciszewski.

GODNOŚCIĄ Przyjaciela Dziecka za okazane dzieciom serce i pomoc w tworzeniu im warunków dla pomyślnego rozwoju i godnego życia zostały uhonorowane firmy i fundacje, które kierują do TPD wsparcie o zasięgu ogólnopolskim: Kulczyk Foundation, Pepco Poland, Fundacja Orange, Fundacja ORLEN, Fundacja LOTTO im. Haliny Konopackiej, Izabela Król – pomysłodawczyni i organizatorka akcji GWIAZDOR.

Medal z okazji 100-lecia Helenowa

Srebrną Odznakę Zasłużonego Działacza TPD otrzymała Barbara Lulek.

Złotą Odznakę Zasłużonego Działacza TPD otrzymali: **Cezary Maruszak** i Robert Lepa.

Odznakę Przyjaciela Dziecka otrzymały: Zofia Romańczuk, Małgorzata Romańczuk, Agnieszka Radomska, Aleksandra Adamska-Wiechecka, Renata Wiącek, Ewa Hoduni i Agnieszka Zasepa-Janik.

Ceremonia odznaczeń została zakończona wręczeniem medali wybitnych na 100-lecie Helenowa, które otrzymali goście oraz Prezesi Oddziałów Regionalnych TPD, w tym Prezes Zachodniopomorskiego TPD **Zygmunt Pyszkowski**.

Spotkanie z Panią Zofią Romańczuk – żoną niedawno zmarłego Henryka Romańczuka wielkiego pedagoga społecznika i działacza TPD oraz Jego córkami Małgorzatą i Agnieszką, było chwilą na refleksję o tych, którzy odeszli, ale póki żyli wywarli wielki wpływ na historię Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.

Gościem na naszym Zjeździe był także Aleksander Kornatowski Dyrektor Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, który delegatom i uczestnikom Zjazdu przekazał pismo od Adama Struzika Marszałka Województwa Mazowieckiego.

Wśród nagrodzonych Dorota Malińska (po prawej)

Cezary Maruszak przyjmuje nagrodę

Na zakończenie historyczne zdjęcie, na którym uwiecznieni zostali: nowy Prezes Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zarząd Główny Pan Grzegorz Piestrak oraz Prezes Zachodniopomorskiego Zarządu oraz Wiceprezes Zarządu Głównego Zygmunt Pyszkowski.

Były to niezwykle owocne i bardzo produktywne dwa dni, podczas których mieliśmy okazję w szerszym gronie zastanowić się nad przyszłością wszystkich oddziałów Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, kierunkiem ich działań oraz nadchodzących wyzwań i przyszłych perspektyw. XIX Krajowy Zjazd Delegatów był momentem przełomowym, w którym stery zarządzania TPD przekazano młodszemu pokoleniu. To na pewno czas zmian i nie ukrywamy, że jesteśmy gotowi brać w tych zmianach czynny udział, inspirować i dzielić się naszymi najlepszymi praktykami. Jeszcze raz dziękujemy wszystkim delegatom uczestniczącym w Zjeździe.

Prezes Zygmunt Pyszkowski z Prezesem Grzegorzem Piestrakiem

Jesienne Nocowanie w Lubieniowie

W piątek, 20 października, w Placówce Wsparcia Dziennego TPD w Lubieniowie, zorganizowaliśmy Jesienne Nocowanie. Punktualnie o godzinie 20:00 dzieci, z uśmiechem na twarzy, przybyły do placówki. Noc była bardzo deszczowa i wietrzna. Mimo chwilowego braku prądu, my bawiliśmy się świetnie. Przy świetle latarek dzieci grały na gitarze, śmiały się i skakały z radości. W ramach zajęć kulinarnych wspólnie przygotowaliśmy przepyszną pizzę.

Po kolacji odbył się konkurs plastyczny pt. Jesień oczami dziecka, w którym dzieci wykazały się dużą kreatywnością, a prace wyszły piękne. Każde z dzieci otrzymało nagrodę. Około północy rozpoczęliśmy seans filmów animowanych. Rano dzieci, trochę zmęczone, ale szczęśliwe, wróciły do domów, a po tej pełnej wrażeń nocy na długo pozostaną nam wspomnienia.

*Monika Janecka, Wychowawca
Karolina Pater, Kierownik
Placówka TPD w Lubieniowie, gm. Recz*

Warsztaty rękodzielnicze

W Placówce Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Sulinie odbyły się Warsztaty rękodzielnicze. Warsztaty zostały sfinansowane przez Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Sulina. Miła atmosfera, super zabawa i przepiękny efekt końcowy. Dzięki tego typu warsztatom nasi wychowankowie mogą nauczyć się nowych umiejętności.

*Dagmara Miłek-Lubczyńska, Wychowawca
Placówka TPD w Sulinie, gm. Marianowo*

Świata smaki poznają dzieciaki

Naszą kulinarną podróż, w ramach projektu kulinarnego "Świata smaki poznają dzieciaki", realizowanego w Specjalistycznej Placówce Wsparcia Dziennego nr 2 TPD w Świnoujściu, rozpoczęliśmy od roztańczonej Grecji. Pierwsze zajęcia wprowadziły nas w kulturę i zabytki tego malowniczego kraju, położonego na wielu wspaniałych wyspach. Poznaliśmy taniec Zorbę, nazwy wysp oraz główne mity greckie. Tak przygotowani zaczęliśmy poznawać smaki i zapachy tego kraju. W trakcie pierwszych warsztatów uczestnicy przygotowali Horiatkę, następane spotkanie odbyło się z zaproszonymi rodzicami, których poczęstowaliśmy kolejną potrawą, jaką było Meze.

Do sporządzenia tych potraw nasi podopieczni używali tylko i wyłącznie tradycyjnych i oryginalnych produktów greckich. Tak więc na naszych talerzach pojawiły się oliwki, ser Feta i Graviera, owoce kaktusa, a to wszystko w otoczeniu świeżych warzyw i prawdziwej oliwy z oliwek. Nasze kulinarne fantazje realizowaliśmy dzięki mikrograntowi pozyskanemu od Fundacji "Speak Up" i zaangażowaniu p. Kamila Janty-Lipińskiego. Fundacja opłaciła zakup produktów niezbędnych do przygotowania zajęć, za co jesteśmy serdecznie wdzięczni.

*Marlena Więckowska, Kierownik, Wychowawca
Placówka Specjalistyczna TPD nr 2, Świnoujście*

Jesienne drzewa 3D

Bo, gdy wszystkie lekcje już są odrobione, lubimy usiąść przy jednym stole i stworzyć piękne prace plastyczne. Prace te później zdobią naszą placówkę. Tym razem wykonaliśmy, w formie 3D, jesienne drzewa. Jak widać młodzi artyści są dumni ze swojej sztuki.

*Anna Podolak, Wychowawca, Kierownik
Placówka TPD w Suchanówku*

Zabawa z żyłkami Filofun

Ciekawa zabawa z dawnych lat, czyli żyłki Filofun. Żyłka dekoracyjna Filofun do plecionek to świetna, kreatywna zabawa dla dzieciaków w różnym wieku. Produkt pozwala na wyplatanie breloczków, bransoletek oraz zwierzątek. Opanowaliśmy splot podstawowy i powstały ładne breloczki, a w bardziej pochmurny dzień udało nam się zrobić chodzące roboty z papieru.

*Dagmara Miłek-Lubczyńska, Wychowawca
Placówka TPD w Dzwonowie*

Terapia ręki w "Iskierce"

Głównym celem terapii ręki jest usprawnianie i wspomaganie dziecka w osiągnięciu optymalnego poziomu w zakresie samoobsługi oraz doskonalenie sprawności manualnej i grafomotoryki. Cel główny jest osiągany poprzez cele szczegółowe, takie jak: rozwijanie ogólnej koordynacji ruchowej, usprawnianie sprawności ruchowej całej kończyny górnej, usprawnianie funkcji manipulacyjnej dłoni, kształtowanie

prawidłowego chwytu pisarskiego, usprawnianie umiejętności grafomotorycznych, usprawnianie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Oprócz usprawniania umiejętności motorycznych beneficjenci mają możliwość kształtowania współpracy w grupie. W trakcie zajęć, dzieci w formie zabawy, podejmują konkretne działania m.in.: nawlekanie, układanie, przesypanie, wycinanie, kolorowanie, odwzorowanie, pisanie po śladzie.

„Grajcie w Zespole Dłona”
Projekt realizowany w okresie 1.04.2023 r. - 31.03.2024 r.

Projekt dofinansowany z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadania zleconego „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych”.
Projekt realizuje: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ZOR w Szczecinie - www.tpd.szczecin.pl
Projekt realizowany jest zgodnie z zasadami: równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju i zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

*Aleksandra Zelmachowicz, Terapeuta
Placówka Specjalistyczna TPD "Iskierka"
dla Dzieci i Młodzieży z Zespołem Dłona
Szczecin, ul. Parkowa 64*

Festiwal Dyni

*Dynie małe, dynie duże,
dynie w dole, dynie w górze.
Dynie z lewej, dynie z prawej,
dynie kręcą się w zabawie.*

Słowami tej rymowanki rozpoczęliśmy wielkie "Święto Dyni". Każdy z przedszkolaków z Niepublicznego Przedszkola TPD w Chwarstnicy, tego dnia przyniósł do przedszkola dynie, co pozwoliło nam stworzyć wspaniałą dekorację. Wśród atrakcji jakie czekały na dzieci były konkurencje sportowe: turlanie dyni, słalom z dynią itp. Ponadto przedszkolaki dokładnie "badały" wygląd dyni, porównywały pod względem koloru, wielkości, kształtu i ciężaru. Najsmaczniejszym akcentem naszego świętowania była degustacja pestek dyni oraz babeczek dyniowych, które wspólnie upiekliśmy. Natomiast twórczym działaniem były nasze prace plastyczne.

PODARUJ 1,5% PODATKU

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Zachodniopomorski Oddział Regionalny

KRS 0000133561 **1,5%**

www.tpd.szczecin.pl

Projekt "Cyfrolatki" w Placówce w Gostyniu

Ruszamy w naszym województwie z Projektem "Cyfrolatki - Profilaktyka cyberprzemocy, hejtu i mowy nienawiści". Warsztaty pozwolą na podniesienie świadomości dzieci i młodzieży w obszarze korzystania z internetu, a w szczególności mediów społecznościowych. Uczestnicy warsztatów nabędą cennych umiejętności związanych z samodzielnym tworzeniem treści tj. tworzenie grafik, montaż krótkich filmów, obsługa mediów społecznościowych.

Nowe kompetencje mogą okazać się przydatne, nie tylko w szkole, ale również są to umiejętności szczególnie cenione na rynku pracy. Ponadto wartością dodaną warsztatów będzie umiejętność kreatywnego i przemyślanego działania w internecie, zaplanowanie działań, współpraca przy realizacji projektów, a także ciekawość otaczającego ich świata.

Co ważniejsze, Projekt będzie okazją do porozmawiania o hejcie i mowie nienawiści. Będzie również przyczynkiem do zastanowienia się jak reagować w sytuacji kiedy jesteśmy ofiarą i czy "hejterzy" w internecie są bezkarni. Finałem naszego Projektu będzie wspólny projekt młodzieży w temacie przeciwdziałania cyberprzemocy skierowany do lokalnej społeczności i wypromowany online. W Projekcie "Cyfrolatki udział biorą Placówki Wsparcia Dziennego TPD z: Gostynia, Wolina, Kamienia Pomorskiego, Suliborza i Polic. Warsztaty poprowadzi Rzeczniczka Prasowa Zachodniopomorskiego TPD, Angelika Muchowska. Projekt jest realizowany z inicjatywy Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Główny w Warszawie.

*Angelika Muchowska, Rzeczniczka Prasowa
TPD Oddział Zachodniopomorski, Szczecin*

*Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy*

Tak minął październik w Placówce w Łące

Miesiąc październik upłynął wychowankom Placówki TPD w Łące, gm. Stepnica, bardzo szybko. Wykonaliśmy wiele prac plastycznych. Przygotowywaliśmy m. in.: kartonowe

gitary, laurki na Dzień Nauczyciela czy dekoracje na Halloween. Mieliliśmy przyjemność gościć p. Kamila Żonglera, który poprowadził warsztaty pt. "Eksploracja i zabawa rekwizytami cyrkowymi". Warsztaty były fascynujące, a wszyscy bawiliśmy się wyśmienicie. Miesiąc zakończyliśmy zabawą halloweenową, podczas której piekliśmy ciastka, robiliśmy maski tematyczne, urządziliśmy wyścigi na miotłach, próbowaliśmy "upolować" pająka. Imprezę zakończyliśmy jedną z ulubionych zabaw wychowanków "zabawą w krzesła".

*Anna Matuszak, Kierownik, Wychowawca
Placówka TPD w Łące, gm. Stepnica*

Debata Społeczna „Dzieci – діти – Children”

7 listopada, w Auli Centrum Dydaktyczno-Badawczego Nanotechnologii Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, odbyła się druga odsłona ewaluacyjnej Debaty Społecznej pn. „Dzieci – діти – Children” Wsparcie dziecka przez Policję i inne instytucje w sytuacji kryzysowej. Celem Debaty było: podsumowanie działań i aktywności podjętych przez poszczególne podmioty i służby na podstawie wniosków wyciągniętych z kwietniowej Debaty, wymiana informacji i doświadczeń na temat zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo najmłodszych. Partnerami wydarzenia byli: Komenda Miejska Policji w Szczecinie, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie oraz Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny.

Tym razem poruszyliśmy następujące tematy: narkotyki i dopalacze, podstawowe informacje na temat środków odurzających, zachowania się dzieci i młodzieży pod wpływem substancji psychoaktywnych oraz sposobów reagowania, rodzina wobec współczesnych wyzwań wychowawczych, podsumowanie współdziałania MOPR z Policją na podstawie wniosków z kwietniowej Debaty Społecznej, cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży, przemoc seksualna w sieci internetowej oraz bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podsumowanie działań i aktywności podjętych przez Policję na podstawie wniosków z kwietniowej Debaty Społecznej.

Chcielibyśmy wyrazić nasze szczerze podziękowania specjalistom, którzy użyczyli swojego głosu i wiedzy. Dzięki Państwa doświadczeniu i umiejętnościom, ta dyskusja była nie tylko pouczająca, ale także inspirująca: asp. Dawid Gubernat -

Technik Kryminalistyki KMP w Szczecinie, Joanna Rysz Zachodniopomorskie TPD, Tamara Olszewska-Watracz Zachodniopomorskie TPD, Magdalena Wilk - Społeczny Rzecznik Praw Dziecka TPD, Jacek Jarocki - Naczelnik Wydziału Spraw Konsumentckich Urzędu Komunikacji Elektronicznej Delegatury w Szczecinie, kom. Mirosław Rożuk - Naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Szczecinie, Katarzyna Słodkowska - sędzia Sądu Rejonowego Szczecin Prawobrzeże i Zachód, Agnieszka Szablewska - kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. Rodziny Sądu Rejonowego Szczecin Centrum, Janina Kalińska - Zastępca Dyrektora MOPR w Szczecinie, Justyna Litke-Krzyżaniak - lekarz psycholog Centrum Psychologiczno Pedagogicznego w Szczecinie, asp. sztab. Paweł Krahel - specjalista Zespołu ds. Prewencji Kryminalnej Profilaktyki Społecznej, Nietletnich i Patologii Wydziału Prewencji

Dziękujemy również wszystkim za udział i zaangażowanie w tej ważnej dyskusji na temat bezpieczeństwa dzieci. Mamy nadzieję, że udało się Wam osiągnąć cenne wnioski, pomysły i kontakty podczas wydarzenia. a Debata przyczyni się do dalszych działań na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży oraz będzie inspiracją do podejmowania skutecznych środków zaradczych.

*Angelika Muchowska,
Rzecznik prasowa Zachodniopomorskiego TPD*

Opieka naprzemienna wróg, czy sprzymierzeniec dziecka?

ciąg dalszy ze str. 2.

przewidywalności świata. Dlatego zadaniem dorosłych jest zapewnienie dzieciom takiej opieki i takich warunków życia, które mimo wszystko pozwolą im rozwijać się w poczuciu bezpieczeństwa i stabilności. Powinni być w stanie odłożyć na bok wzajemne animozje i urazy.

Materiał opracowany przez Pracownię Pomocy Psychologicznej „Salamandra”.

Opieka naprzemienna, a konflikt rodziców.

Warunkiem ustanowienia pieczy naprzemiennnej jest współdziałanie rodziców dla dobra dziecka. Sąd może orzec opiekę naprzemienną tylko takim rodzicom, którzy mają pełnię władzy rodzicielskiej. Dobrze jest również, gdy domy rodziców dzieli niewielka odległość. Im bliżej siebie rodzice mieszkają, tym bliższe i stabilniejsze będą relacje dziecka wśród rówieśników. Tym samym, lepsze też będą warunki dla realizacji pieczy naprzemiennnej.

Przesłanki ustanowienia pieczy naprzemiennnej.

Sąd może ustanowić opiekę naprzemienną w sytuacji, gdy rodzice podejmą wspólny wysiłek dla wypracowania planu ich kontaktów z dzieckiem. Dodatkowo sąd weźmie pod uwagę ich starania o dobro dziecka i zapewnienie mu odpowiednich warunków rozwoju.

Rodzice mogą liczyć na ustanowienie opieki naprzemiennnej, gdy współpracują ze sobą we wszystkich aspektach wychowawczych dziecka. Przed sądem muszą wykazać, że są w poprawnych i bezkonfliktowych relacjach między sobą oraz stawiają potrzeby dziecka wyżej, niż własne urazy i animozje. Muszą również odpowiednio komunikować się z dzieckiem i na jego temat. Powinni też ustalić precyzyjny i przewidywalny oraz łatwy w modyfikacji plan kontaktów z dzieckiem. Zobowiązani są ponadto do zapewnienia dziecku odpowiednich warunków rozwoju i zamieszkania. Należy do tego systematyczne monitorowanie postępów szkolnych dziecka oraz dowiezienie go na zajęcia szkolne i pozaszkolne. Rodzice powinni również zorganizować pokój dla dziecka i wyposażyć je w niezbędne rzeczy codziennego użytku.

Przykład pieczy naprzemiennnej.

Rodzice mogą postanowić, że będą sprawować opiekę naprzemienną nad dzieckiem przez dwa tygodnie. Co dwa tygodnie dziecko będzie więc zmieniać miejsce zamieszkania. W tym czasie, gdy dziecko będzie mieszkać u jednego z nich, rodzic sprawujący opiekę będzie samodzielnie podejmować decyzje w sprawach bieżących dotyczących dziecka. W pozostałych, ważnych sprawach, decyzję będą podejmować rodzice wspólnie.

Dotyczy to, w szczególności, wyboru szkoły, zajęć dodatkowych, leczenia i wyjazdów na wakacje. W czasie pieczy zadają też o stały kontakt telefoniczny dziecka z drugim rodzicem.

Zalety ustanowienia opieki naprzemiennnej.

Większość psychologów uważa, że opieka naprzemienna jest rozwiązaniem zdecydowanie korzystniejszym dla dziecka, niż zamieszkanie tylko z jednym z rodziców. Zapewnia lepszy kontakt dziecka z każdym z rodziców poprzez równy ich udział w procesie wychowawczym. Ustanawia też sprawiedliwy podział obowiązków oraz kosztów utrzymania i wychowania dziecka. Niestety w praktyce, rodzice często są w konflikcie lojalnościowym. Sądy więc częściej stosują zasadę jednego centrum życiowego dziecka, jako tego bardziej korzystnego dla jego dobra.

Zakres władzy rodzicielskiej.

Rodzicom przysługuje prawo do wykonywania pieczy nad dzieckiem, jego majątkiem oraz wychowaniem. O ile piecza może być sprawowana naprzemiennie, władza rodzicielska służy nieprzerwanie i jednocześnie obojgu sprawującym ją rodzicom. Władza rodzicielska powinna być wykonywana z poszanowaniem godności dziecka, z uwzględnieniem jego dobra i interesu społecznego. Jeżeli stopień dojrzałości dziecka, jego rozwój umysłowy i stan zdrowia na to pozwala, rodzice powinni zasięgać opinii dziecka w ważnych dla niego sprawach. Dotyczy to zarówno osoby, jak i majątku dziecka.

Dobro dziecka w opiece naprzemiennnej.

Pod pojęciem dobra dziecka mieszczą się działania rodziców zmierzające do zapewnienia dziecku prawidłowego rozwoju fizycznego, intelektualnego, duchowego oraz emocjonalnego. W pojęciu tym mieści się również realizacja potrzeb materialnych dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy, z uwzględnieniem jego uzdolnień.

Psycholodzy zajmujący się problematyką pieczy naprzemiennnej są zgodni, że należy stosować opiekę naprzemienną tylko przy zgodnej współpracy rodziców w aspektach wychowawczych. Nie powinno się jej stosować, gdy dziecko jest uwikłane w konflikt lojalnościowy. W takim przypadku orzeczenie przez sąd opieki naprzemiennnej byłoby sprzeczne z dobrem dziecka.

Dotyczy to sytuacji, w których skonfliktowani rodzice mają różne zasady i oczekiwania względem dziecka co skutkuje tym, że żyje ono w dwóch różnych systemach wychowawczych. Często też rodzice nastawiają przeciwko sobie wzajemnie dziecko. W takim przypadku może czuć się ono opuszczone, zagubione i niezrozumiane. Te negatywne uczucia mogą wywołać u dziecka poważne zaburzenia w sferze emocjonalnej i społecznej.

Miejsce zamieszkania dziecka.

W ramach pieczy naprzemiennnej dziecko przebywa na przemian u każdego z rodziców. Gdy rodzice są w tym temacie jednomyślni, miejsce przebywania dziecka nie musi być ustalone z mocy ustawy ani orzeczeniem sądu. Dotyczy to również sytuacji, gdy toczy się sprawa rozwodowa lub opiekuńcza. Jedynym warunkiem, jaki musi zaistnieć w takim przypadku, jest wspólne wykonywanie władzy rodzicielskiej przez oboje rodziców.

Opieka naprzemienna po rozwodzie.

Po rozwodzie rodzice powinni przedstawić sądowi porozumienie dotyczące sposobu wykonywania władzy rodzicielskiej i kontaktów z dzieckiem. Powinno ono uwzględniać dobro dziecka i zapewniać o przyszłym współdziałaniu obojga rodziców w jego sprawach. W porozumieniu, określającym zasady sprawowania pieczy naprzemiennnej, rodzice powinni wskazać, kiedy dziecko będzie przebywać u każdego z nich. W takim przypadku należy określić dwa miejsca pobytu oraz wskazać jedno z nich dla celów formalnych. W każdym przypadku, sąd ustanawiając opiekę naprzemienną analizuje cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i wydając orzeczenie kieruje się dobrem dziecka.

Materiał opracowany przez „Centrum Spraw Rozwodowych”.

Jako pedagog z wieloletnim doświadczeniem oraz Społeczny Rzecznik Praw Dziecka TPD, na zakończenie, pragnę dodać kilka uwag od siebie. Według mnie, opieka naprzemienna nigdy nie będzie dobrą formą sprawowania opieki, gdy rodzice pod płaszczykiem troski o dziecko kierują się realizacją swoich własnych interesów, choćby chęcią ukarania partnera, lub sprawami stricte materialnymi. Opieka naprzemienna będzie koszmarem dla dziecka, kiedy rodzice zabiegają o nią tylko i wyłącznie kierując się prawami rodziców, traktując dzieci przedmiotowo (ono jest moje, mam do niego prawo). Opieka naprzemienna nigdy nie sprawdzi się, kiedy rodzice są skonfliktowani i nie potrafią stworzyć zgranego zespołu w opiece nad dzieckiem, kiedy dziecko wędruje między dwoma zupełnie odmiennymi domami. Zatem w Dniu Praw Dziecka kieruję apel do wszystkich rodziców. Zanim podejmiesz decyzję dotyczącą sprawowania opieki naprzemiennnej zastanów się, czy Ty i Twój partner jesteście gotowi na podjęcie tego wyzwania i czy powód rozstania nie przesłoni wam możliwości zgodnego podejmowania decyzji dotyczących losu waszego dziecka.

Drodzy rodzice, My daliśmy życie naszym dzieciom, dbajmy więc o ich szczęście, a ich prawa przedkładajmy nad nasze.

Magdalena Wilk,
Rzecznik Praw Dziecka TPD

Witaminki, witaminki dla chłopczyka i dziewczynki

Nie od dziś wiadomo, że warzywa i owoce są niezbędne dla naszego zdrowia. Dostarczają one organizmowi witamin, błonnika pokarmowego oraz niektórych składników mineralnych. Dlatego też, pewnego chłodnego jesiennego dnia, postanowiliśmy zafundować naszym podopiecznym bombę witaminową. Z dostępnych warzyw przygotowaliśmy podwieczorek: kolorowe i zdrowe kanapeczki. Po posiłku dzieci podjęły wyzwanie. Odgadywanie owoców, nie widząc ich. Nasi kulinarni smakosze

rzadko się mylili. Jednogłośnie nasze dzieci stwierdziły, że taka ucztę należy powtórzyć. Był to smakowity dzień.

*Anna Podolak, Kierownik, Wychowawca
Placówka TPD Suchanówko, gm. Suchań*

Narodowe Święto Niepodległości

Tego uroczystego dnia dzieci dotarły do przedszkola ubrane w barwach narodowych. Podczas zajęć wspólnie utrwalaliśmy symbole narodowe, barwy ojczyste oraz zaśpiewaliśmy Hymn dla uczczenia tego ważnego dla wszystkich Polaków święta.

Edyta Rogowska, Wychowawca

Niepubliczne Przedszkole TPD "Słoneczko" w Chomętowie

Warsztaty dla Rodziców w Przelewicach

Pod koniec września odbyły się ostatnie warsztaty dla rodziców wychowanków z naszej Placówki. W sumie zostało przeprowadzonych 6 warsztatów. Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia dotyczące funkcjonowania rodziny, umiejętności rozwiązywania konfliktów oraz łagodzenia kryzysów. Rodzice poszerzyli swoją wiedzę i umiejętności z zakresu skutecznej komunikacji z dziećmi.

Projekt „W kręgu rodziny”

realizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

RFOP/2017/06/00-32-4106/21

Projekt realizowany jest zgodnie z zasadami: równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju i zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

*Joanna Różalska-Karpiniec, Wychowawca
Justyna Osipowicz, Wychowawca
Placówka TPD w Przelewicach*

www.tpd.szczecin.pl

PODARUJ 1,5% PODATKU

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci

Zachodniopomorski Oddział Regionalny

KRS 0000133561 **1,5%**

Tydzień Warzyw i Owoców

*Jem owoce i jarzyny,
w nich mieszkają witaminy.
Po nich zdrowie, siłę mam.
To jest pyszne mówię wam!*

Tydzień Warzyw i Owoców to święto, które było okazją do zabaw połączonych z nauką, gdzie królowały owoce i warzywa.

Nie zabrakło wielu ciekawych zabaw, zagadek, teatryku "Na straganie" i wycieczki do sadu. Dzieci miały okazję wykonać sałatkę jarzynową i szaszłyki owocowe. Zachęcamy wszystkich, aby świętować każdego dnia, jedząc owoce i warzywa.

*Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy*

Domowi pupile

W ramach tematu o naszych domowych ulubieńcach oraz z okazji Dnia Kundelka nasze przedszkolaki dowiedziały się jakie zwierzęta można hodować w domu i w jaki sposób opiekować się naszymi pupilami, żeby żyło im się z nami jak najlepiej. Nasze dzieciaczki miały okazję na żywo obserwować królika, pieska oraz kota. Dowiedziały się wielu ciekawych rzeczy o różnych zwierzętach, w tym o papugach i rybkach. Nauczyły się bronić przed agresywnym psem, co najlepiej żeby im nigdy nie było potrzebne. Jak co roku zebraliśmy różne dary dla zwierząt bezdomnych do naszego kojca w Gryfinie. Dziękujemy Rodzicom i dzieciom za zaangażowanie się w naszą zbiórkę.

Jolanta Szymczak, Marta Bus i Ula Polańska
Niepubliczne Przedszkole TPD w Chwarstnicy

XI Szczeciński Festiwal Modelarski "Paprykarz 2023"

W dniach 7-8 października odbyła się 11. edycja Szczecińskiego Festiwalu Modelarskiego "Paprykarz 2023". Już po raz drugi korzystaliśmy z gościnnych progów Technoparku Pomerania przy ul. Cyfrowej, w Szczecinie. Edycja 11., choć to już 13 lat, z przerwą na pandemię, odkąd Towarzystwo Przyjaciół Dzieci objęło swoim patronatem tę, jakże cenną inicjatywę grupy szczecińskich modelarzy, promującą modelarstwo jako formę spędzania wolnego czasu, rozwijającą zdolności manualne, cierpliwość i dokładność.

Kilkudziesięciu modelarzy z całego kraju zaprezentowało, w dwóch salach, prawie 500 modeli, wykonanych z plastiku, kartonu, żywicy i innych materiałów. Tematyka różnorodna - ograniczona tak naprawdę tylko wyobraźnią twórców.

Wiele modeli spotykało się z zainteresowaniem oglądających, a przy odrobinie szczęścia można było porozmawiać z autorami modeli. Organizatorzy przygotowali również warsztaty, gdzie pod czujnym okiem doświadczonych, starszych kolegów, adepci modelarstwa (i ich rodzice) mogli wykonać własnoręcznie model z plastiku bądź kartonu i zabrać go do domu.

Najmłodszy modelarze otrzymali dyplomy uczestnictwa, juniorzy medale, dyplomy i nagrody rzeczowe, a seniorzy wyróżnienia, przyznano także kilkanaście specjalnych wyróżnień od sponsorów. To był jak zwykle dobrze spędzony czas, do zobaczenia za rok.

Marcin Morawski,
Szczeciński Paprykarz Modelarski

„Włoskie smaki” poznają dzieciaki

Witaj słoneczna Italio! W ramach realizowanego projektu „Świata smaki poznają dzieciaki” zaliczyliśmy kolejną podróż kulinarną. Tym razem wychowankowie obrali kierunek na włoskie smaki. Pizza to jedno z najpopularniejszych włoskich dań, aby jak najwięcej dowiedzieć się o sztuce przygotowywania ciasta, udaliśmy się na pokaz do popularnej pizzerii. Po ciekawej i

uczającej prezentacji przystąpiliśmy do samodzielnego przygotowania naszej własnej pizzy. Powstały różnorodne kompozycje i jak się później okazało, równie smaczne. Każdego rozpiekała duma i satysfakcja. Kolejne spotkanie z kuchnią włoską odbyło się w Placówce. Tutaj, przy rytmicznych dźwiękach Italo Disco, przygotowaliśmy bruschetty z mozzarellą, bazylią i suszonymi pomidorami.

Za każdym razem, gdy zagłębiamy się w kuchnię jakiegoś rejonu świata, tworzymy gazetki tematyczne, które pokazują najważniejsze i charakterystyczne elementy kultury, sztuki, geografii i historii danego kraju. Dzięki temu nasze zajęcia nabierają dodatkowego, interesującego aspektu poznawczego.

Marlena Więckowska,
Placówka Specjalistyczna TPD nr 2, Świnoujście

Fotorelacja z Wypraw Eksperymentalnych Projekt "Grajcie w Zespole Downa!"

W słoneczną niedzielę, dwie grupy z "Iskierek" spędziły nad Jeziorem Szmaragdowym, gdzie edukacja przyrodnicza była połączona z aktywnością plastyczną i sportową.

Natomiast na kolejnej wyprawie obecny był gość specjalny, p. Tomasz Romanowski, polski zawodnik mieszanych sztuk walki wagi półśredniej i średniej. Było dużo śmiechu i radości ze wspólnych ćwiczeń i zabawy. "Iskierki" miały okazję wykonywać przeróżne ćwiczenia sprawnościowe. To była prawdziwie sportowa niedziela.

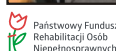

**DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW
BUDŻETU PAŃSTWA**

GRAJCIE W ZESPOLE DOWNA!
Prowadzenie rehabilitacji
osób niepełnosprawnych

DOFINANSOWANIE
1 005 830 zł

CAŁKOWITA WARTOŚĆ
1 060 830 zł

„Grajcie w Zespole Downa!”
Projekt realizowany w okresie 1.04.2023 r. - 31.03.2024 r.

Projekt dofinansowany z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach zadania zleconego „Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych”.
Projekt realizuje: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci ZOR w Szczecinie - www.tpd.szczecin.pl
Projekt realizowany jest zgodnie z zasadami: równości szans i niedyskryminacji w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zrównoważonego rozwoju i zasadą równości szans kobiet i mężczyzn.

„Wśród Nas” - Pismo Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorskiego Oddziału Regionalnego w Szczecinie

Wydawca: TPD ZOR w Szczecinie, 70-415 SZCZECIN, Al. Papieża Jana Pawła II 42/U9

www.tpd.szczecin.pl e-mail: zarzad@tpd.szczecin.pl, **Wykonanie:** Abakus centrum reklamy, www.eurokubek.pl

Redaguje: Zespół, **Redaktor naczelny:** Magdalena Wilk, **Redakcja:** redakcja@tpd.szczecin.pl

ISSN 1643-3440

